

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/rodzina-ulmow/wybrane-publicacje/175480,Polacy-ratujacy-Zydow-w-latach-II-wojny-swiatowej.html>
03.03.2026, 03:30

„Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej”

Pakiet edukacyjny „Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej” prezentuje tematykę, o której rzadko wspomina się w polskich szkołach, dlatego też ma być wypełnieniem tej luki edukacyjnej. W pakiecie przedstawione są organizacje, ale również osoby prywatne, które pomagały w czasie okupacji niemieckiej Żydom.

W pakiecie przedstawione są organizacje, ale również osoby prywatne, które pomagały w czasie okupacji niemieckiej Żydom.

Teka edukacyjna składa się z trzech części – „Materiałów dla nauczyciela”, „Materiałów dla ucznia” oraz „Kart”. Dodatkiem do całości jest płyta, na której zamieszczonych zostało pięć filmów dotyczących Polaków ratujących Żydów.

W „Materiałach dla nauczyciela”, oprócz eseju wprowadzającego dr. hab. Jana Żaryna, znajduje się sześć scenariuszy lekcji przeznaczonych dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz jeden scenariusz skierowany do uczniów szkół podstawowych. Prezentowane w tece materiały na lekcje dotyczą m.in. działalności Żegoty, pomocy skierowanej do ludności żydowskiej przez osoby prywatne oraz mechanizmu samego pomagania Żydom. Dodatkowo w tece zostały zamieszczone przykładowe propozycje ćwiczeń do wybranych tekstów źródłowych i kart, które pozwolą nauczycielowi uatrakcyjnić przebieg zajęć dydaktycznych.

W „Materiałach dla ucznia” nauczyciel oprócz wybranych biogramów Polaków, którzy pomagali Żydom w latach II wojny światowej, tablic synchronistycznych, słownika pojęć znajdzie również propozycje książek, stron internetowych i filmów, które pozwolą młodzieży poszerzyć swoją wiedzę na ten temat. Materiał zawiera również wiele tekstów źródłowych, które mogą być wykorzystywane do prezentowania w szkołach zagadnień związanych z postawami Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie okupacji niemieckiej.

Na „Kartach” zostały zamieszczone zdjęcia oraz reprodukcje dokumentów z czasów II wojny światowej. Można tam znaleźć m.in. artykuły z prasy podziemnej, teksty obwieszczeń niemieckich, zdjęcia Polaków pomagających Żydom, miejsca kryjówek oraz mapy, pozwalające uczniom zlokalizować miejscowości, o których wspomina się w pakiecie. Do Kart dołączona została również mapa, która ma zainspirować uczniów i nauczycieli do

samodzielnych poszukiwań miejsc ukrywania Żydów, które nie zostały uwzględnione w pakiecie.